

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

Apponyi és Björnson támadása.

Irta: **Aradi Árpád.**

Björnsterne Björnson meggondolatlan és indokolatlan támadásai méltó feltűnést keltettek mindenütt, a művelt világnak azon országaiban, ahol hazánk iránt érdeklődnek.

A megtámadott Apponyi gróf illustis személyét mindenütt úgy ismerik, mint a humanizmus és a legnemesebb értelemben vett liberálizmus apostolát, aki nemcsak hazájának hűségese fia, nemcsak a világ egyik legnagyobb szónoka, hanem aki a világot boldogítandó békének nemzetközi apostolává szegődött s fényes szónoki tehetségét, meggyőző érveit nem egyszer ragyogtatta a külföldön, nagy dicsőséget szerezve a magyar névnek

Franciaországi, svédországi, belgiami s főleg amerikai szereplései oly nagyszabásúak voltak, hogy hatás tekintetében csak Kossuth Lajos külföldi szereplései vetekedhetnek velük. Roosewelt elragadtatásában azt mondta Apponyinak, hogy egyetlen komoly

ellenjelöltje lehetne az Unio elnökségében. Ennél nagyobb dicséret nem érhet államférfiut és szónokot.

A magyar faj nagyszerű tulajdonságait láthatta a külföld megtestesítve Apponyiban.

Ez fáj a nemzetiségi agitátoroknak. Nem tudták elviselni, hogy összes hazudozásait semmivé tette, porrá zúzta Apponyi megjelenésével. S pokoli alattomosággal kieszelt boszút forraltak Apponyi ellen. Minthogy tudják, hogy a külföldi közvélemény az ő hirlapi fecsegéseikre nagyon keveset ad, belopóztak két nagy, de már öreg s ennél fogva könnyen befolyásolható írónak, Björnsonnak és Tolstojnak kegyeibe s a magyarországi nemzetiségi kérdéstről teljesen téjékozatlan aggasztányokat megtévesztve rávették őket Apponyinak és vele Magyarországnak megtámadására. Lehetetlen, hogy azok, akik csak kevéssé tájékozottak Magyarország belső ügyeiben, — Apponyit a tótok elnyomójának deklarálják. Mert éppen Apponyi volt az, aki ellenzéki vezér korában épügy, mint a kormá-

nyon mindenkor a leghevesebb ellenzője volt a radikális nemzetiségi politikának. De Magyarország nem is új radikális nemzetiségi politikát s liberális még most is a nemzetiségekkel, holott látja, hogy e politikájával csődöt mondott. Elnyomásról szó sem lehet, mert hiszen a nemzetiségek itt ép olyan jogokat élveznek, mint az államfenntartó magyar faj.

Hogy mily rettenetes tévedés áldozata Björnson, mi sem mutatja fényesebben, mint éppen Apponyinak legutóbb, az új népoktatási törvények tárgyalásakor tanusított magatartása és különösen akkor mondott képviselőházi beszéde.

E beszéd végén, felelve Polit Mihály és Maniu Gyula nemzetiségi képviselőknak, minden kétséget kizárólag megmondja az egész világnak, mi a magyar nemzet álláspontja az itt talált fajokkal szemben s ezzel megjelöli a magyar államnak nemzetiségi politikáját is.

„A középkori hódításokból keletkezett államok és a keleti hódításokból

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Kerülő ut.

(Színe került a zombori színházban 1908. január 8-án.)

Ujra problémát vet fel Bernstein mester e színművében, vagy talán inkább valami biológiai folyamatot a társadalom változatos florájából. Mert e hasonlattal adja a darab egyik szereplője a mű velejét, eszméjét. „Volt egy szép, kis virág valamely virágházban — mondja a bohém Cyril — azt átültették valami más talajba, ott aztán tönkre jut a sivar környezetben.“ A szellemes mondás ugyan nem talál egészen, mert a darab finom kis virága ugyan nem jut tönkre, hanem visszakerül egy másik virágházba. Hogy ott mi történik vele, azt csak azok tudnák megmondani, kik a függöny mögött vannak, előlünk ugyanis Bernstein okosan a függönnyel titkolja el e másodvirágzást.

E kis virág a kis Jacqueline (Jászay Olga), aki — hogy is mondjam — „hereditár belastet“, ami annyit tesz, hogy oly hiában leledzik, amiről maga nem tehet. A mamája (Breznay) a multban kényszerűségből, a jelenben pedig már megszokásból nagy ruhaszámlát csinál és ezt időnként más-mással fizetteti; persze ez a más-más egyidejűleg a kis Jac mamájának aztán valakije. A papája meg a kis Jacnak — hogy is mondjam — nem a papája. Van ott a környezetében még több ily hölgy és ur is e könnyebb fajsúlyu fajtájából az embereknek. A hercegnő (Ujházi Margit), ki szónoklatot tart a női függetlenség boldogító voltáról, az övében sárgarézt cigarettetartót tart, az udvarlójától szivarokat kap ajándékba és merészen vág neki az életnek. Ott van aztán egy kedélyes nagybácsi (Heltai) aki jelenleg a Jac mamájának a szabószámláit fizeti és a hozzávaló pénzt

unokaöcsesétől nyeri el kártyán. Egy lézengő tenorista, kit a mama karhatalommal akar a szerelem hálójában fogva tartani és egy szerelmet valló bohém (Remete) egészítik ki azt a Flórát, melyben a kis Jac gyökeredzik. A leánynak nyílt a szeme, tudatosan járkal és játszik ez ingó talajon, erős egyénisége kikivánczik belőle, de se a munka rögtön mezejére, se a félvilág sikos parquetjére, hanem a házaselet tiszta, de amellet gazdag levegőjébe, hol boldog családi érzés honol. Rosszabbul anyagiakban nem akar élni mint az anyja, de éppen úgy mint az, éppen nem. Várja azt, ki kivezetné a lelki szolgaság e házából, bár a szerelmet nem is e szabadítótól várja, majd megjön az idővel, ha a férjétől nem, hát ama bizonyos francia házassági háromság harmadik tagjától.

A szabadító már meg is van, feltűrt ingujjal és a szokott vasalt nadrágban már

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestője és kémiai tisztító intézete Zomborban.

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE
a legolcsóbb árak mellett.

keletkezett államok között egy nagy, alapvető eltérés van. A népvándorlásból keletkezett államokban úgy látjuk, hogy a hódítás után összevegyülnek a fajok és egy új faj keletkezik, amely nagyjából a meghódított fajnak jellegét viseli. Így lesznek latinokká, franciákká a frankok, így spanyolokká a vizigóthok, olaszokká a longobardok; így lesznek ismét angolokká a már elfranciásodott hódító normannok.

Ezzel mereven ellentétes a keleti hódítók, különösen az izlamot valló hódítók eljárása. A török hódítás nem is törekszik a meghódított néptörzsek beolvasztására. Theokratikus elvénél fogva a vallásához nem tartozó tömegeket ignorálja és az ignorálásnak bizonyos megvető türelmében részesíti. Állampolgári kötelességeket sem kíván tőle, kivéve a passzív engedelmséget. Jogokban nem részesíti őket, ráfekszik, ráilleszkedik, mint egy új réteg, úgy, hogy mikor az a réteg elvonul, amint most látjuk is Szerbiának, Bulgáriának és Romániának példájából, az alatta levő ősréteg feléled, amint egy áradat után felélednek a vetések.

A kettő között közepén áll a magyar nemzet. A magyar nemzet bejött és ezt az országot meghódította és nem törekedett arra, hogy itt egy új fajt hozzon létre az itt talált fajok beolvasztásával. Gondviselészerű kudarcsának tudata óvta meg ettől, mert tudta, hogy azoknak a különleges politikai fetadatoknak a megoldására, amelyek az egész civilizált Nyugatnak az érdekében ezen a helyen megoldan-

dók, a magyar nemzetnek géniusza bir kiváló képességgel és azért ezt érintetlenül fenn kellett tartani. De nem is járt el úgy, mint a török, hogy ignorálva ráfeküdt volna az itt talált, vagy a később bevándorolt rétegekre — román barátaink t. i. sokkal később bevándorolt rétegek — nem így tett, hanem évszázadokkal megelőzve a modern állami gondolkodást, a régi rómaiak módjára azt a módszert követte, hogy részint az itt talált fajoknak érdemeseit, nem a maga faji egyéniségébe, hanem a maga politikai szervezetébe olvasztotta be, eleinte a magyar nemesség alakjában, most pedig 1848 óta az egységes magyar állampolgárságnak alakjában. Magyarország a nyugati államalkotást megelőzte évszázadokkal. Midőn egész Európának kontinensét a feudalizmus széttagolta, Magyarország volt az első, erősen centralizáló szervezett állam Európában és ennek köszönheti létét.

Tehát állami egységének és állampolgári egységének erőteljes fentartása és szervezése úgy az állami szervezetben, mint a kultúrában, mint a társadalmi életnek egész vonalán, ez egyfelől, másfelől pedig minden egyes honpolgár egyénisége minden oldalán, tehát faji oldalán is tiszteletben tartása: ez az a kettős tengely, amely körül a magyar állam kialakulási processzusa forgott; ez az a nagy tradíció, amelyhez ragaszkodnunk kell, ha még egy második és egy harmadik évezredet akarunk átélni, amint ezen a sziklatalajon egy évezredet átéltünk.

Tudják-e ezt Björnson és Tolstoj? Olvasták-e ezt a hitvallást? Alig hiszszük. Annyi bizonyos, hogy életük legnagyobb szégyenfoltjának tekintették azokat a támadásokat, amelyekben Apponyit, szellemtársukat részesítették. S ha tévedésüket egykor belátják, hamut hintve fejükre fognak bocsánatot kérni Apponyitól, kit most kopók módjára üldöznek, a nemzetiségi agitátorokat pedig kikorbácsolják.

Mily bizarr kép: Apponyi a nemmes emberszeretetnek, önzetlen hazafiságnak példányképe, szemben a saját fajukat kiszípolozó és csak saját érdeküket tekintő nemzetiségi agitátorokkal s a világirodalomnak két oly nagy szelleme, mint Björnson és Tolstoj az utóbbiaknak fogják pártját!

A magyar nemzetnek világtörténelmi missziója van s az effajta támadásokra, eredjenek bár Tolstojtól, vagy Björnsontól, nem mondhatunk mást, mint hogy: a kutya ugat, a karaván halad!

Popp György miniszteri tanácsos.

Már két évvel ezelőtt elhatározott dolog volt, hogy a legérdemesebb két-három vidéki pénzügyigazgató miniszteri tanácsos lesz. Ez a terv azonban mind ez ideig csak jó szándék maradt, míg végre 1908. január 6-án, a görög karácsony első napján megérkezett az első fecske. Bács-Bodrog vármegye pénzügyigazgatóját, Popp György királyi tanácsost érte a királyi kitérés és így ő Magyarországon a vidéken az első miniszteri tanácsos pénzügyigazgató. Az esemény tulajdonképpen senkit sem lepett meg, mert hiszen Pestmegye kiváltságos helyzetétől eltekintve, mindnyájan Bács-Bodrog vármegyét

tenniszeznek is. E férfi Rousseau Armand (Gózon Béla). Egy egész más milieunek embere, mely a Jacqueline környezetétől csak annyiban különbözik, hogy külszínre erényes, alapjában pedig romlottabb a párisinál. Az a fővárosi környezet csak romlott, könnyelmű, de igaz: az Armand protestáns milieuje ellenben farizeus, csupa álszenteskedés és álnokság. Armandot maga Jacqueline igyekszik lebeszélni szándékáról, szeme elé állítja környezetük homlokegyenest ellenkező felfogását, saját illetve anyja multját, de Armand tulteszi magát mindezekre. Környezetével nem törődik, szüleit, kik őt szeretik, majd csak meggyőzi — szóval Jacqueline-t nőül veszi.

A II. felvonás eleje egy kis izelítőt ad ama nyárspolgári, de azért romlott környezetről, melybe Jacqueline bele cseppent és melyet meg kell nyernie. A szomszédok pletykálnak az öreg Rousseauéknál. Szó van ott mindenről, ami a nézőtér hajdonai arcába pirosságot önthet. Egy szapora anyáról, ki szaporaságát nem a saját férjéről, hanem a militarizmusnak köszöni. Egy másiktól, ki nem akarja Jacqueline-t meghívni, mert a mamája amolyan, de aki a férjét népies módszerrel tette el láb alól. Lucienne pedig, Armand nővére, ki szüzi elpirulással várja vőlegényét, már odaadta magát előzőleg szintén valami tisztnek, ki nem a vőlegénye.

Mindezek nyárspolgári álerényük minden bosszantó töviseit szurják Jacqueline élete koszorújába. Szörnyülködnek rajta, hogy fűzöt nem hord, dicsérik a ruháit, persze könnyű Jacquelinének. Párisban is azok a bizonyos félvilágot jelentő hölgyek mértékadók a divat terén.

Rousseaué (Kárpáthy Katica) folyton erényt prédikál, Rousseau ur (Csolnakosy) pedig dicséretével bosszantja Jacqueline-t. Eldicséri, hogy ő nem olyan, mint volt környezete, hogy őt itt úgy szeretik, mint tulajdon gyermeküket, sőt Gradesné ebédjére sem mennek el, mert ez elfelejtette Jacqueline-t meghívni. A sok puskapor azonban egyszerre csak felrobban. Lucienne vőlegénye csak úgy akarja elvenni, — a hozományt már előzőleg rendbe hozták — ha nem kénytelen Jacqueline-nel egy földél alatt lakni, Bernard Rousseauék párisi társa pedig csak Armand-t hívja meg. Jacqueline most férje után megy, elhagyva Rousseauékat.

A III. felvonásban turbékolnak az ifjú Rousseauék távol Armand szüleitől, de később vissza, miután az ellentétek úgy ahogy elsimultak. Az öreg Rousseau már jön is engesztelődni, mikor újra leüt a bomba. Jacqueline anyja jó látogatóba, mire az öreg após szó nélkül kifordul a szobából, fia pedig azt a bizonyos nagy szcenát rögtönzi, melyből a vég következik. A megalázott,

vérg elkeserített asszonyt aztán a deus ex machina-ként megjelenő Cyril viszi el az express vonat külön fülkéjében. Az átültetés nem sikerült, a virág újra, kerülő uton bár, de visszatér a virágház fojtott, de meleg levegőjébe.

Voilà tout! Erkölcrajz, életkép, színmű — ahogy tetszik. De majdnem igaz és ügyesen megírva, valószínű mindenestre. Ez egyébként is ügyes dolgot színészeink szépen játszták meg. A főszerepet Jászay kreálta és minthogy nem erején felüli dolgot mert, teljes sikert is aratott. Csak a végén lankadt el, mikor azt a kitérés jelenetet már nem játszta elég elhíhetőséggel. Partnere Gózon, most kivételesen meleg és temperamentumos volt, annyi vaskosságot vitt szerepébe, amennyit az megkövetelt. Rousseaué szerepében Kárpáthy adott igazi házsártos anyóst, az anya szerepében pedig Breznay játszott szépen és érzelmes könnyűséggel. Remete, mint mindig, a sok elfoglaltságtól rekedten bár, de sok lélektani hűséggel játszott, Heltai elég cinizmussal adta a nagybácsit, Csanádi pedig elég vervevel pletykált. Lucienne szerepét inkább Dulichnak szántuk volna. Csolnakosyét pedig Polgárnak, mert különösen az utóbbi alig vitt valami jellegzetosséget szerepébe.

Dr. K. D.

tartjuk az ország első megyéjének és így természetes, jogos kiváltságunk, hogy megyénk pénzügyi közigazgatásának élén Popp György, Magyarország első pénzügyigazgatója áll. Mindenki természetesnek találta tehát, mikor már napokkal ezelőtt kiszivárgott, hogy a királyi kitüntetés már utban van.

A kinevezési okirat 7-én délelőtt érkezett meg s e hir gyorsan bejárta az egész várost. Elsőnek természetesen a pénzügyigazgatóság, a melléje rendelt számvevőség és a zombori m. kir. adóhivatal tisztikara az íróasztal mellől felkelve, délelőtt 11 órakor üdvözölte Popp Györgyöt. Az üdvözlő beszédet Fodor Mihály pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgató-helyettes mondotta. Az improvizált szellemes és tartalmas beszéd éppen jellegzetessége miatt ért el nagy hatást.

Mi sem jellemzőbb és találóbb Popp György miniszteri tanácsosra nézve, mint Fodor Mihály beszéde, mely részben szó szerint, részben megközelítőleg a következőképpen hangzott:

Méltóságos Uram!

A munkából jövőnk hozzád, a munka emberéhez, hogy üdvözöljünk királyi kitüntetésed alkalmából. Az íróasztal mellől, nem ünneplő ruhában, de szívünkben ünnepi hangulattal járulunk Eléd, kit ez alkalommal már nem először ért királyi kitüntetés. A király kegye náladnál hivattabbat, érdemesebbet nem találhatott volna, mert azt, amit más születés és összeköttetések révén érhet el, te saját, kitartó, vas szorgalmad, rendíthetetlen akaratod, gyanusitást nem tűrő, egyenes, tiszta, megközelíthetetlen jellemed és a tudás erejével küzdöttd ki magadnak.

A Te életed nyitott könyv, amelybe a becsületes, önzetlen és önfeláldozó munkásságban eltöltött, erkölcsi sikerekben és erkölcsi tartalomban gazdag 40 esztendő története van megírva. A ma rohanva élő embereknek érdemes e mellett a könyv mellett néhány pillanatra megállni, s abba bele tekinteni, mert olyan tisztviselői multban, olyan tisztviselői erényekben, mint aminőkről ez a könyv regél, aligha lesz többé módjukban gyönyörködni.

Ennek a könyvnek az első lapját, amely fogalmazógyakornokká történt kinevezetésekről szól, valamikor izgatottan, boldogító örömmel szoritottad a szivedhez, mert az az élet legszebb álmaival volt tele írva; azóta 40 esztendő telt el, a papírlap már besárgult, betűi elhalványodtak, de az álmok beteljesedtek: a fogalmazógyakornokból miniszteri tanácsos lett. Erről a kitüntetésről szól a könyvnek ez idő szerint utolsó lapja, az, amelyet ma kaptál s amelyre a király kegy veti fénysugarait.

Ezek a fénysugarak megvilágítják a könyvnek közbeeső leveleit és tartalmát. Megtudjuk ebből a könyvből, hogy komoly készültséggel, s a nemes hivatás mélyebb átérzésével léptél a pénzügyi pályára, hogy 40 esztendőn keresztül oly nagy és intenzív volt munkásságod, oly érinthetetlen lelkiismeretesség, jellemed, megbízhatóságod, oly törhetlen az akaratod, s annyira kiemelkedtél tisztársaid közül, hogy Tégedet okvetlenül észre kellett venni.

Észrevettek akkor, mikor munkásságodat évek előtt királyi elismeréssel honorálták, de észrevették akkor is, mikor a Te nagy munkabírádságra, a benned rejlő nagy erkölcsi erő kihasználására volt szükség. Mindig oda állítottak, ahol legnagyobb volt a baj. Így kerültél Nagyenyedről Nyiregyházára, ahol zavart személyi és hivatali viszonyokat kellett rendezni, így állított a pénzügyi kormány bizalma 1903-ban a zombori pénzügyigazgatóság élére, amelyet előbb hírlapi cikkekben hurcoltak a közvélemény ítélőszéke elé.

Ha azokra a személyi és hivatali állapotokra gondolok, amelyek közt a zombori igazgatóság vezetését átvetted, a mult úgy tűnik föl előttem, mintha ne-

künk a Te vezetésed alatt egy idegen országot kellett volna elfoglalni, a bel- és külszolgálati rendet és a tisztikar tekintélyét helyreállítani s a nagyközönségnek a tisztikar felőli jobb véleményét a komoly munka fegyverével kiküzdeni s most, hogy személyedben a vezér fényes kitüntetés a sikert jelenti, a győztes sereg büszkén hajtja meg zászlaját vezére előtt s adózik elismeréssel vezérének.

Te vagy Magyarország vidéki pénzügyigazgatói közül az első miniszteri tanácsos. Te törted meg a jeget és te nyitottad meg a pénzügyi fogalmazási karnak az utat, a remény, boldogulás, megelégedettség utját.

A királyi kegy reád szórt fényének sugaraiból mi is kivesszük részünket, Egyegy sugár bennünket is megillet, a remény sugara.

Kívánatos, hogy a Te egyéniséged, a Te jellemed legyen a jövő nemzedék mintaképe. Előttünk máris mint a becsületesség, ernyedetlen szorgalom megtestesülése állasz.

Kívánjuk, hogy életeledat elérve, az öntudatos megelégedettség napjait még sokáig élvezhesd.

Isten éltesen!

A lelkes éljenzéssel fogadott szép és tartalmas beszédre Popp György miniszteri tanácsos válaszként, önmagát állandóan megcáfolva. Ugyanis azzal kezdte beszédét, hogy ne várjanak tőle szép dikciót, mert nem mestere a szónoklatnak, mint előtte szóló Fodor Mihály pénzügyi tanácsos, igazgató helyettes.

Ennek dacára debatterhez illő beszédben háritotta el magát az érdemeket. Épen szerénysége hozta megint önmagával ellentétbe, mert hiszen a páratlan királyi kitüntetés épen azt mutatja, hogy az elháritott érdemek feles számmal megtalálhatók a kitüntetésben.

A tisztikar után a díjnokok és irnokok tették tiszteletüket Herczegh Ferenc vezetésével, ki talpraesett beszédet rögtönzött.

Még a nap folyamán hozta el szerencsekívánatait Zombor szab. kir. város polgármestere, továbbá az ünnepeket lakásán üdvözölte a vármegyei tisztviselők küldöttsége az alispán vezetésével, a főispán nevével és a tisztelők, ismerősök nagy száma. Az üdvözlő táviratok, levelek természetesen most sem érték végüket és még folytonosan megnyilvánul az a köztisztelet és szeretet, melyet Popp György miniszteri tanácsos pénzügyigazgató, néhány évi ittléte alatt a társadalom minden rétegében ki tudott vinni magának, dokumentálva vele, hogy a királyi kegy tényleg érdemes embert ért.

Városi közgyűlés.

Zombor város törvényhatósága folyó hó 4-én Fernbach Károly főispán elnökle mellett rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a törvényhatóság újra megalakult és az egyes bizottságokat kiegészítette, illetve megválasztotta. Az összes bizottságokba a függetlenségi és 48-as párt túlnyomó többségben jutott be. A bizottságok kiegészítése, illetve választása minden zavar nélkül egyhangulag történt, kivéve a *szinügyi-bizottság* megalakítását, melynél a függetlenségi párt névszerinti szavazást provokált és dr. Czeisel József Lajos ellenében 11 szótöbbséggel Schlieszer Sándort választotta meg.

A városi számvevőség által az 1907. évre kérelmezett póthitel szükségletknél párás vita keletkezett.

Dr. Mayer Nándor szerint elmúlt évre póthitelt kérni lehet, adni nem szabad. A póthitel mindig az év befejezése előtt kérendő.

Felvilágosítást kér, a napidijakat ki költötte el.

Mérő Ignác kérdést intéz, vajjon a most kért póthitel ki van-e már fizetve és ha igen, honnan vették a fedezetet?

Bittermann Nándor az irodai költségekre kért póthitel fedezetet sokalja. Lehetetlennek tartja, hogy az új adónyomatványok ily horribilis összegbe kerültek volna, ha a városban levő 6 nyomdatulajdonost ajánlattételre felhívják. Ez a nagy munka elkészítése nem tartozhatott az Oblát-al fennálló szerződésnek körébe.

Karakasevits Milivoj indítványára, melyet Buday Gergely is támogatott, a póthitelek beható megvizsgálására bizottságot küldtek ki.

H i r e k.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Iljievitz Pál okleveles tanítót a nádaljai községi elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Birói áthelyezés. A király megengedte, hogy dr. Martiss Imre kulai kir. járásbírói albiró saját kérelmére a makói járásbíróshoz helyeztessék át.

Áthelyezés. A temesvári m. kir. posta- és táviratigazgatóság a kölpényi postamesteri állásra Szili Török Ida győrvári m. kir. postamestert helyezte át.

Bucsuzás. Müller Béla, a zombori járás derék szolgabírája 40 évi szolgálat után december hó 31-ikével a jól megérdemelt nyugalomba vonult. Ez alkalomból a járási szolgabírói hivatal tisztikarának, valamint a járási községi jegyzőknek tisztelete és szeretete kitüntető módon nyilatkozott meg a távozó iránt. Folyó hó másodikán Tarczay Dezső járási főszolgabíró vezetésével mellett teljes számban megjelentek a nyugalomba vonult szolgabíró lakásán s a főbíró nagyobb szabású beszéd kíséretében a járási tisztikar arcképét nyújtotta át neki tiszteletük és szeretetük jeléül. Müller Béla meghatóan köszönte meg a kedves megemlékezést. A bucsutisztelet után az ünnepeket villás reggelivel vendégelte meg volt tisztársait, este pedig Tárcai Dezső főbíró az Elefánt szállóban bucsulakomát adott az ünnepeket tiszteletére. A bucsulakoma, melyen számos felkészültével ünnepeket Müller Bélát, vidám hangulatban eltartott reggelig.

Eljegyzés. Nemes-Podhrazgy dr. Kozics Zoltán köz- és váltó ügyvéd, szkv. hadnagy Kiskunhalasról eljegyezte Bosnyák János bezdáni községi jegyző és neje Csihás Mária urasszony leányát, Erzsikét.

Záródik a vadászidő. Még csak ez a hónap áll a vadászok rendelkezésére s aztán beáll az általános vadászati tilalom s jó hosszú időre szegre akaszthatják fegyvereiket. Foglyot, fácánt már nem szabad löni, csak a nyul, őz és szarvas lövése van megengedve. A fogoly csapatok szétválnak s páronként sétálnak s a nyulak is, mintha éreznék a szerelem benső tüzeit, nappal is ébren vannak s álmatlanul kóborolnak a vetések felett, keresve szívük választottját. Még egy pár körvadászat lesz és ezzel a vadak üzésének vége szakad.

Kitüntetés. Adler Géza ujvidéki pékmester a budapesti nemzetközi sütő, cukrász és rokonipari kiállításon a kiállított sütemények jelességeért aranyéremmel lett kitüntetve.

A házi ipar támogatása. A vármegyei háziiparszövetkezetek céljaira az állam 30 ezer korona segélyt engedélyezett. Ez összegek kiosztásával a Vármegyei Gazdasági Egyesületet bizta meg.

Gombos-Erdőd. A m. kir. államvasutaknak Gombos és Erdőd közötti vasuti kompforgalma a Dunán beállott nagyobb jégzajlás miatt, f. hó 5-én beszüntetett. Eszék felé a személy és teheráru forgalom India, Mitrovicán át bonyolíthatók le.

Hymen hírek. Dörfler Gyula zombori építészeti vállalkozó jegyet váltott Mészáros Teruskával Ószivácon. — Jahn Jakab kiskéri ev. lelkész jegyet váltott Mühl Irén kisasszonnyal, Mühl János óverbázi ev. tanító leányával. — Ofner Oszkár budapesti orvos eljegyezte Ernst Olga kisasszonyt, Erns Leó ujvidéki birtokos leányával. — Bányai Béla zimonyi iparos tegnap esküdt örök hűséget Garay Emmuskának Ószivácon.

A Napközi Otthon. A „Napközi Otthon Egyesület” nemes céljának elérésében a folyó évben a következő adományok segítettek elő: Zombor sz. kir. város adománya 223 K 40 f., Fejér Gyula apátplebános 100 K, Stebler asztaltársaság adománya 81 K, Technikus asztaltársaság adománya 60 K, Ambrozovits Emilia urnő adománya 10 K, Szondy Mátyás újévi üdvözlét megváltása címén adott 5 koronát. — Ezenkívül adományoztak: az Exportmalom 2 nagy zsák lisztet, dr. Alföldy Gedeonné 1 zsák diót, 20 kiló zsirt és 12—12 rud mákos kalácsot, Falcione Gusztávné és dr. Falcione Árpádné 1—1 mm. rizst, Fernbach Bálint 12 zsák burgonyát, dr. Buják Józsefné 30 liter babot és 7 liter paradicsomot. Karácsonykor kiosztásra ajándékoztak: dr. Falcione Nándorné 12 drb fejkendőt, Komáromy Gyuláné fiu ruhákat s kalapot, Szabó Lászlóné, dr. Huber Józsefné és Sztankovits Györgyné almát, özv. Michelsz Jánosné és Krusetz Jánosné diót, dr. Alföldy Gedeonné, Rittinger Antalné, Szondy Mátyásné, Hauke Imréné, Popp Györgyné, Kohut Henrikné, dr. Buják Józsefné és Bertolinó Sándorné fűgét és szt. János kenyeret. Fogadják a nemesszivű adakozók a Napközi Otthon Egyesület vezetőségének köszönetét.

Ujtás a gimnáziumokban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve az országban tizenkét középiskolát jelölt ki, amelyekben a tanulók a VII. és VIII. osztályokban katonai kiképzést nyernek. Ezzel mintegy kísérletet akarnak tenni, hogy ez a rendszer beváljék-e. Kiképezetnek a katonai fegyverkezelés- és céllövészetben. A kiképzést mindenhol a tornatanárra bizzák, ahol katonaság van, egy tiszt felügyelete alatt. A tanterv végével az igazgató a kiképzés eredményéről véleményes jelentést tartozik pedagógiai szempontból tenni a közoktatásügyi és honvédelmi kormányknak.

A Zombori Műkedvelő Fényképészek Egyesülete f. é. január hó 11-én, szombaton d. u. 6 órakor a felső kereskedelmi iskola kísérletező tantermében összejövetelt tart. Tárgysorozat: Fényképező kamarák és objektívek ismertetése. Vetített képek bemutatása.

Szilveszter-estély. A „Tulipán Házipari Szövetség Adai Fiókja” minden ízében sikerült és kedves mulatságot rendezett december hó 31-én. A műsor minden egyes száma, valamint a Szövetség adai fiókjának elnöknője és e mulatság legagilisabb rendezője és Rácz Jenőné öngyásága, a legzajosabb ovációban részesültek a nagyszámú közönség részéről. Különös elismerésben részesültek: Prokopovics Izabella felolvasása, Tereczky Erzsike monológja és Istenes Iduska éneke. Zajos tapssal jutalmazta a lelkes hallgatóság a fellépőket. Lítasy Nándor gordonka szólója és Herczl Sándor szavalata nem kevesebb elismerésben részesültek. Több ily szép kedélyes-estélyt kívánunk a derék rendezőktől. A tiszta jövedelem a csipkeverő tanfolyam alkalmával szegény leányok helyett fizetendő tandijra fordítatik.

Szerencsétlenség. Szerb polgártársaink a karácsonyi ünnepekre szalmával terítik be szobájuk földjét, ezzel jelképezik, hogy a Megváltónk szalma között született. Ez a régi szokás nagyon sok szerencsétlenségnek volt már az okozója. Tegnapelőtt este Lugumerszky Miklós felesége az elköltött ünnepi vacsora után pihenésre tért, míg férje az asztalnál ülve, a napi politika titkait kutatta újságjából. Ugylátszik, a lap nem sok érdekeset tartalmazott, mert a lap olvasása közben elnyomta a buzgóság. Felesége az ágyban, az öreg az asztalon aludta az igazak álmát. Bóbiskolás közben az égő lámpát lassan az asztal széle felé toltta, míg végre valami rémeset álmodott, mert karjával az égő lámpának az utolsó lökést adta meg, amely a földre hullott és szétlőtt, a petróleum meggyuladt, tüzet fogott a szétterített szalma, az ágy és butornemű. Az égési fájdalmakra felébredtek mindketten, de izgatottságukban nem találták meg az ajtót. Végre az asszonynak sikerült az égő pokolból kiszabadulni. A sötét éjszakában mintegy égő fáklya. üvöltözve rohant lángban álló ruhájában fel-alá, míg fájdalmában összerogyott. A kiabálásra előrohantak a szomszédok, akiknek sikerült a szerencsétlen embert a lángtengerből kimenteni és a tüzet lokalizálni. Az asszony borzasztó fájdalmában még éjjel 1 órakor meghalt. Teste csupa égési seb. Az ember halállal vívódik.

Tartalékosok fegyvergyakorlatai. A tartalékosok fegyvergyakorlatainak lebonyolítására tavaly próbaképpen életbeléptetett mód, az idén már végleges formában fog alkalmazást nyerni. Eszerint valamennyi fegyvergyakorlatra kötelezett tartalékost, március közepétől szeptember végéig terjedő idő alatt hívnak be oly módon, hogy ezek ebben az időben állandó megerősítésül szolgáljanak a létszámnak. Az egyes tartalékosoknak azonban szabadságukban áll a bevonulásra azt az időt, illetve azt a turnust választani, amely élethivatásuknak leginkább megfelel. Evvel a gazdálkodó lakosság régi óhaja teljesül. A gyalogságnál és vadászcsapatoknál 172.000 embert hívnak be tizenhárom napra, 63500 embert tizenkét napra, 4900 embert huszonnyolc napra, a lovasságnál 4800 embert huszonöt napra, a tábortűzérőknél 9400 embert tizenkét napra, a vartűzérőknél 5600 embert tizenhét napra, az utászesapatoknál 5450 embert tizenhét napra és 250 embert huszonnyolc napra, a vasúti és távirdeazrednél 2300 embert tizenhét napra, a szekerész csapatoknál 6000 embert tizenhét napra. Ez összesen 278.000 ember, közülük 4900 tartalékos tisztet hívnak be fegyvergyakorlatra.

A gyógyszerész kamara. A belügyminiszter érdekes tervvel foglalkozik. A belügyminiszter ugyanis a gyógyszerész kamara létesítésén fáradozik s a belügyminiszter kodifikáló osztályának már ki is osztotta az ügyet kidolgozás végett.

Az iparosok figyelmébe. A munkásbiztosító törvény 3. §-a szerint a következő kisipari üzemek tartoznak munkásai után balesetbiztosítási járulékot fizetni: vízvezeték, villanyszerelő, kéményseprő, kútcsináló, kőfaragó, kőműves, ács, gipszgyúró, asztalos, bádogos, cserepező, kovács, lakatos, mázó, szobafestő, tapettázó, hentes és mészáros. Az itt meg nem említett kisiparosok csak az esetben kötelesek munkásaikat baleset ellen biztosítani, ha üzemükben elemi erő által hajtott gépeket, vagy hatósági engedélyhez kötött gőzkazánt használnak.

Vigyázatlanság áldozata. E hó 2-án Ószivácon megrendítő szerencsétlenség történt. Tyurity Milorád fegyverét akarta megtölteni, miközben a fegyver véletlenül elsült és az egész töltés a fejébe furódott, szétvetve az egész agyvelőt. A szerencsétlen fiatal házias ember nyörnyet halt.

Egy betörő elfogatása. Hírhedt betörőt fogott el a zsabylai rendőrség a temesvári rendőrkapitányi hivatal távirati megkeresésére. Boksics Pál sajkásgyörgyei nap-számorsól van szó, aki ámbár csak 42 éves, eddig 22 esztendeig ült a börtönben. A hivatásos betörő legutóbb Nagykikindán és Aradon garázdálkodott. Nagykikindán egy rőfös boltot fosztott ki, Aradon pedig egy banküzletbe tört be. E két nagyobb mérvű betörése miatt került hurokra. Letartóztatása alkalmával 157 drb 20 koronás aranyat, 6 aranyórát, 12 aranyláncot és egyéb ékszert találtak nála. Rőfös cikkekkel valóságos rak-tárt fedeztek fel, amelyben 250 drb selyemkendő dominál mintegy 3000 korona értékben. A rendőri nyomozás megállapította azt is, hogy Boksics körülbelül már 150—200 drb selyemkendőt eladogatott potom áron részint sajkásgyörgyei, részint zsabylai embereknek, akik ellen orgazdaság miatt szintén megindult a vizsgálat.

A halotthamvasztás propagálása. Az „Országos Halotthamvasztó Egyesület” főtitkára, Papp Sámuel f. hó 5-én Zomborban járt, hogy a halotthamvasztás eszméjét propagálja és a rövidesen megalakítandó egyesület érdekében eljárjon. Érdeklődőknek felvilágosítást ad az Országos Halotthamvasztó Egyesület Titkársága Budapest, V. Nádor-utca 14. A halotthamvasztás eszme érdekében megindult folyóirat, „Hamvasztás” most lépett II-ik évfolyamába és kívánatra készséggel küld mutatószámot mindenkinek, aki a „Hamvasztás” kiadóhivatalához (Nádor-utca 20.) fordul. Előfizetési ára egy évre 4 korona.

A piros orr. Annyi bizonyos, hogy tél apónak nincs nagy érzéke a kozmetika iránt. Valami vad gyönyörűséggel csufítja el az utcán futkározó embereket. És amire legkényesebbek az asszonyok, leginkább az orruk szenved a tél maró maliciájától. Ezek a szép görögzsabásu orrok, a római szabásúak és a nem rómaiak, a piszék és a fitos orrok, amelyek máskor szépek, bájosak, ma de nagyon megváltoztak. A márványfehérség, meg az alabástrom fehérség ijedt pirosra változott. Annyi piros orr bujlik most szegyenkezve a muffokba, hogy látni is szomorúság. Mi lett azokból a szép orrokból, amelyek tavaszidőn lilomos halványsággal temetkeznek az ibolyák és gyöngyvirágok közé? Pirosra csipte őket a hideg és olyanok most, mintha csupán arra lennének jók, hogy bámulatos fintorokkal döbentsék meg az asszonyi orrok rajongóit. Annyi bizonyos, hogy az a pirosság, amivel a tél kendőzi meg az asszonyokat, a szemnek nem nagyon kedves és talán csak azok békülgetnek ki vele, akik humoros oldaláról itélik meg a télnak ezt a hideg lánglobbanását.

Egy bukás következménye. Jánoshalmáról írják: Két évvel ezelőtt Lusztig Ignác bajai kereskedő csödbe került. Hogy áruját részben megmentse, 12 ládával, állítólag 12000 korona értékben Jánoshalmára vitette és ezen árut 4 kereskedőnél helyezte el. Ezen áruból csodálatosképpen 2400 korona értékben eltűnt, sőt midőn a tulajdonos ezt átvinni óhajtott, ezt kereken visszautasították. Az ügy perre került és ennek folytatása vizsgálatot eredményezett, sőt terheltknél házkutatást tartottak s ezen alkalommal kettőnél egy kocsi készruhát mint korpusz deliktjt találtak.

Magyar név. Kiskoru Bigl Erzsébet és László zombori lakosok „Fazekas”-ra, — kiskoru Runyecz (Ronyecz) József szabadkai illetőségű, bajai lakos „Révész”-re változtatták családi neveiket.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék Petekánics Miksa bácsalmási lakost tékozlás, Jaksó Jánosné bajai és Dörncs Etelka hercegszántó, az ujvidéki törvényszék pedig Szelestyánszky János petrőczyi lakosokat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Csőd. A zombori királyi törvényszék Welker Fülöp fakereskedő, cservenkai lakos ellen a csődöt elrendelte. Tömeggondnokul dr. König Soma kulai, helyettesévé dr. Vujits Sándor zombori ügyvédek nevezettek ki.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“

XXXI. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

Szinház.

Folyó hó 2-án, esütörtökön Sardou vigjátéka, **A csapodár** került színre, Polgár Károlyal a címszerepben. Az inkább helyzet, mint jellemkomikumon felépült vigjáték előadása határozottan sikerült volt. Polgár Champignac szerepében ügyesen alakította a kalandra vágyó, csapodár szalmazvegvet, kit azonban az első akadály visszavezet felesége karjaiba. Kár, hogy oly ritkán részesíti a közönséget játéka élvezetében. Kedves, kitanult özvegy volt G. Dulich Mariska. Jászaynak bár sikerült játékában némi drámai izm volt. Nem hagyható említés nélkül Csolnakosy, mint „bösz spanyol“ s Gózon Gyula, mint kezdő, ábrándos Fridolin.

-y.

Pénteken **Rabenstein Bersabét** ismételték meg az előzőhöz hasonló sikerrel.

Szombaton **A tavasz** került színre, mint a Strausz — József, Oszkár, János — sorozat első darabja. A könnyű, de kedves zenéjű operett mulatságos helyzeteit ezuttal is teljes hatással juttatták érvényre Révész Ilonka (Anna) és G. Dulich Mariska (báróné), kiknek éneküket és táncukat többször meg kellett ismételnük. A sikerhez hozzájárultak Csanádi Irma (Margit), Heltai (Jeromos), Remete (Gál Feri), Kárpáthy Kata (Cecilia) és Gózon Béla (Csapó). Csak egyet ajánlunk egyik-másik férfiszereplő figyelmébe: mérsékelje kíváncsiságát — a kánkán alatt.

Vasárnap délután a **Koldusgróf** ment másodszer, míg este a **Varázskeringőt** adták negyedszer fokozódó sikerrel. (Remete keztyűtrükkje azonban nem illik grófnak.) Hétfőn délután a közönség **Bob herceget** hallgatta.

Hétfőn a jó, öreg „**Denevér**“ került színre lendületes szép előadásban. Mennyivel jobb a jó régiség, mint a silány újdonság! Zsufolt ház hallgatta végig és tapsolt lelkesen a lelkes előadóknak. Gáthy Eisensteinének gyönyörű éneke és ötletes játéka, Révésznek bájos Adél szobalánya, de különösen Kaposy nem mindennapi Rosalindája keltettek nagy hatást. Hasonló hanganyag és énektudás nem mindig kerül a zombori deszkákra. Örömmel üdvözöltük, a sajnos oly ritkán fellépő igazgatót pompás szerepében, melyet játéka minden kiválóságával ruházott fel. Fogház-igazgatója és Heltai mérsékelt, de ép ezért kitűnő Froesch alakítása folytonos derűtséget

keltettek a közönségnél. Orlovsky szerepét Csanádi énekelte elég szép, csak játéka volt kissé nyegle.

Dr. K. D.

Kedden Sardou drámájában **A boszorkányban** gyönyörködtünk, mely megjelentekor oly éles kritikát állott ki. A spanyol dicsőség fénykorában játszik, amikor a grandok s hidalgók büszke népe, a visigótok utódai irtó dühvel pusztították a szent inquisitio segítségével a szolgaság idejére emlékeztető mórokat. Magunk előtt látjuk a két nép ádáz küzdelmét, telve izzó szenvedéllyel, lángoló szerelemmel, engesztelhetetlen gyűlölettel. Eleven élet lüktet az egész darabban.

A hálás szerepeket odaadó buzgalommal játszották meg a szereplők. Jászay Olga a szerelmes, buja Zoraja szerepében elragadó volt; az inquisitio előtti jelenetben (IV. felv.) önmagát multa felül. Sikerült alakításáért nyílt színen aratott tapsot. Csak a dicséret hangján emlékezhetünk meg G. Dulich Mariskáról, aki a nyomorban elbukott Manuellt megkapóan s Breznayról, aki az eszelős vén banyát, Alfridát megrázóan játszotta. Jászay partnerének, Gózon Bélának a játéka is temperamentumos volt, nem hiányzott belőle az élet. Az est sikerében része van még Csanádinak, Remetének, Csolnakosynak, Heltainak, Solymosinak és Telekának.

-y.

Halotthamvasztás.

A folyó hó 5-en megtartott Szabad Lyceumi előadáson előadta Fehér Jenő államépítészeti mérnök.

A mi életünk minden berendezése olyan, mintha az emberi lét örökkévalóságot ígérne. Mindennel szembeszállunk, amivel az elmúlás kényelmetlen érzése s amiből a mulandóság fojtó hullasza áramlik felénk. Boldogságot keresünk s a keresésben kesztülgázolunk mindenben, ami utunkba esik, bölcsönktől a koporsóig. Felkapaszkodunk az élet magunk alkotta zötyögő szekerére vagy hintájára s annyira kényelembe helyezkedünk benne, hogy mire kiszárad a kerékagy, mire megnyikkan a küllő, mire felmondja a szolgálatot az egész alkotmány, mi már a leggyöngébb szalmazsálat is birtokunkba vettük, hogy a nagy, a végzetes, a komor pillanatban belékapaszkodhassunk az utolsó menedékbe. Hiszen oly szép az élet! Oly gyorsan tűnik el a verőfénye és oly végtelen biztossággal érkezik meg a rettenetes pillanat, amikor kiszállunk s elmegyünk innét! Az utolsó sóhajtással itthagynak barátot, ellenséget, mindenkit és mindent. Ez volt az utolsó fonál, amely még idekapcsolt bennünket. Utána már csak ismeretlen lét, a nagy Nirvána következik. A mohó vágyakozásnak, a nagy tülekedésnek vége. Hat lányi lyuk a jó porhanyós földben betakarja mindazt a gyarlóságot, amellyel idefönn a szeretet nevében gyűlölködtünk, az igazság nevében csaltunk és a létért való küzdelem nevében lábbal rugdostunk mindent, ami vágyakozásunknak útjába esett.

„A küzdelem az élet: a nyugalom a halál!“ Az élet: vágyó kutatás a meglegegett boldogság után; a halál ennek a kutatásnak a hatásköre. Az élet a magasba törekvés, a kenyérért való ökleldözés, az osztályuralom harca; a halál a demokrácia: testromok egyenlősége, szívek szabadsága, lelkek testvérisége!

A halál demokratikus birodalmában csak az élők faragnak kriptát. Csak a hui

küzködők emelnek hivalkodó sirkövet. Csak a tökéletlen porhüvely gazdagjainak a kegyeletere ri ki a temető egyszerű csöndjéből. A halottnak mindez oly közömbös. Hat lányira a föld alatt turkáló férgek nem informálnak vagyoni viszonyaink iránt. A föld felett büszkélkedő drága siremlék tövében ép oly kérlelhetetlenül működik az enyészet, mint az egyszerű fakereszt alatt.

Az ideálok ideálja, amelyért hősök harcolnak oroszánok módjára, amelyért nemzetek véreznek el, az egyenlőségnek, a testvériségnek a világa: itt van, kint a temetőben.

Az élet és a halál viaskodásának tragikus momentumai teremtették meg a kegyeletet s ezzel a halottak és a temető kultuszát. Az ősember lelkében is valami sajátságos indulat verhetett tanyát, amikor az elmúlás jelenetei lejátszódtak előtte. Ez a sajátságos indulat eleinte zürzavaros misztériumoknak ad formát. Az idő, a vallás és a kultúra lassanként határozottabb eszmekört formál belőle, míg végre ünnepnap lesz a halál tragikumából, amelynek színhelye a máglya és a temető.

A küzködő primitív ősembert csak az ösztöne vezette az enyészet munkájának eltakarításában. Amint észrevette, hogy vannak a pusztulásnak olyan hatásai is, amelyek az élő szervezetre károsak, épügy védekezett ellene, mint a többi állat. A védekezés eszköze mindig a föld és amikor már ismeri a jótékony hatását, akkor a tűz. A föld és a meleg! Az élet két hatalmas tényezője, egyszersmind az enyészet birodalmának a raktárosa.

Mindkettő természetes gépezete az élet körforgásának. Mindkettő átalakítja a pusztulásnak induló emberi romot, hogy belőle új életet formáljon. A szerves emberi test tudniillik szervetlen alkotó elemeknek az összetétele. Hogy miképpen tevődnek össze ezek az elemek az élet létrehozására, az még a természet titka. De hogy az élő szervezet a halál után ilyen alkotó elemekre bomlik, az kétségtelen. A chemikus ezt a processust akkor is égésnek nevezi, ha a föld végzi a szétbomlasztó munkát, csak hogy lassu égésnek! Valamint kétségtelen az is, hogy a bomlás útján keletkezett ilyen alkotó elemek új életet fognak teremteni, ha megfelelő környezetbe jutnak.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.*)

Nyilatkozat.

A fővárosi lapok azon hirt terjesztették, hogy Beck Henrik bulkeszi-i lakos egy nagyobb szabású pángermán gyűlésnek a megtartására Bulkeszire kért engedélyt, azt az illetékes szolgabírói hivataltól meg is kapta.

Miután Bulkeszin kivülem még két Beck Henrik lakik s én soha ilyenmü gyűlésekre sem nem mentem, sem engedélyt nem kértem, — mivel minden ily hazafiatlan cselekedetet elítélem s így azon Beck Henrikkel, ki pángermánok gyűléseit kíván összetoborozni, — nem azonosítom magamat.

Bulkeszin, 1908. január 5.

Hazafias tisztelettel

Beck Henrik,
építő-vállalkozó.

*) Az e rovatban közzétettéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Országos jubileumi zárandoklat Lourdesbe.

Boldogságos Szűz Mária megjelenésének 50 éves évfordulója alkalmából. Az esztergomi főegyházmege jóváhagyásával és engedélyével vezeti: Főtisztelendő Fehér Ferenc plébános Ebed (Esztergom m.), Főtisztelendő Simonsics János és Főtisztelendő Domonkos István plébános urak szíves közreműködésével.

A zárandoklat védnöke, illetve fővezetője dr. Giesswein Sándor apát-kanonok ur.

Indulás: 1908. március hó 16-án.

A) Utirány: Budapest—Fiume—Vence—Milano—Vintimille—Lourdes—Marseille—Genova—Pádua—Vence—Fiume—Budapest.

III. oszt. 205 kor., II. oszt. 395 kor., I. oszt. 500 kor., amely összegben 8 napi szállodai ellátás is bennfoglaltatik és pedig Lourdes 4 nap, Pádua 1 nap, Milano 1 nap, Genova 1 nap.

B) Utirány: Ugy mint fent Lourdesig, vissza Genova—Pisa—Róma—Loretto—Fiume—Budapest.

III. oszt. 250 kor., II. oszt. 450 kor., I. oszt. 560 kor., amely összegben 11 napi ellátás is bennfoglaltatik és pedig: Milano—Marseille—Genova 1—1 nap, Lourdes 4 nap, Róma 4 nap.

Részletes programokkal szívesen szolgál a technikai rendezőség: Magyar Utazási Vállalat R. T. Budapest IV., Eskü-ut 3. sz.

Szerkesztői üzenet. Többeknek. Dr. K. D. betűjegyek alatt szinkritikáinkat dr. Kohlmann Dezső főgimnáziumi tanár munkatársunk írja.

Három korona napidija-
zás mellett

irnokot

keresek. Az állás azonnal
elfoglalható.

Regőce, 1908. január 5.

Hiel József,
jegyző.

Irnok

Rém község jegyzői irodájában 2 korona napidij mellett azonnal alkalmazást nyerhet hosszabb időre.

Jelentkezni alulírott jegyzőnél lehet.
Rém 1908. január 8-án.

Kelle Vince.

1. sz.
II/1908.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

	Vőlegény	Menyasszony
Családi és utóneve és esetleg egyéb közlelbi megjelölése	Blazsek István	Török Julianna
Családi állapota	nőtlen	hajadon
Állása (foglalkozása)	sütő segéd	háztartásbeli
Vallása	ág. hitv. ev.	ev. ref.
Eletkora és születési helye	1875. május 3. Pincéd	1883. január 1. Kossuthfalva
Lakhelye	Kossuthfalva	Kossuthfalva
Szüleinek családi és utóneve	néhai Blazsek Márton néhai Valasek Katalin	Török János Biczó Julianna

Felbivom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kiüggesztési helyi községi előljárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsek be. Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: helyben, Pincéden és a „Bácska” című lapban.

Kelt Kossuthfalván, 1908. évi január hó 3-án

Pálch Antal,
anyakönyvvezető-helyettes.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGAMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Bittermann Nándor és Fia

☒☒ kö- és könyvnyomdája ☒☒
ZOMBORBAN,

☘☘ a vármegye palotájában. ☘☘

Megrendelések a legrövidebb
idő alatt szállítanak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák
elfogadtanak és a kiállítási áron
szállítanak. ==

*

☒☒ Községi nyomtatványokból ☒☒
☒☒ nagy raktár. ☒☒

*

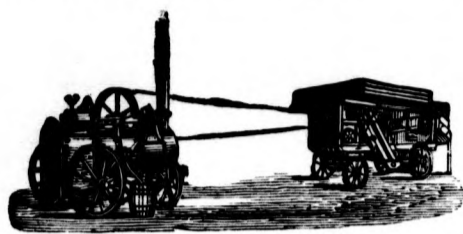
60-15

Telefonszám: 18.

HIRDETÉSEK
FELVÉTELEK
LAPUNK KIADÓHIVATALBAN.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a **Trefort-ut-cában levő mechanikai és gépjavító műhelyemet egyengető esztergapaddal** szereltem fel, s így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a **legkompikáltabb gépjavításokat**, ugy-szintén új körlöművek készítését a legpontosabban eszközölhetem.

Gőzgépek magánjárókká atalakíttatnak.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Varga Nándor,
géplakatos.

5-5

Meghívó.

A „Sajkásszentiváni Népbank r. t.” **1908. évi január hó 23-án d. e. 9 órakor** tartja meg a „Paszternacszi Sztevan“-féle vendéglő nagytermében

II. rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Napirend:

1. 3 tag megválasztása a jelenlevő részvényesek megállapítására.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1907. évi működésről és a zárszámadásnak az előterjesztése.
3. Az igazgatóság indítványa a külön tartalékalap alapításáról.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság indítványa a tiszta nyereség szétosztásáról.
5. Az igazgatóság indítványa az intézeti szabályok 40. §-a megváltoztatása tárgyában.
6. 3 felügyelőbizottsági tag és 2 helyettesének a megválasztása.
7. Esetleges indítványok.
8. 3 tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

Az igazgatóság.

Vagyon.	Mérleg-számla.	Téher.	
Pénzkészlet	6220 79	Részvénytőke	30000 —
Váltók	324446 —	Kifizetetlen osztalék	128 —
Folyószámlai adósok	4800 51	Visszleszámitolt váltók	164590 —
Leltár	499.28	Takarékbetét	129378 91
Üzleti könyvek	561.87	Átviteli kamat	3153 —
Összesen 1061.15		Tartalékalap	946 96
Leírás 20%	212.23	Tiszta nyeresemény	7618 35
	848 92		
	335815 22		335815 22

Veszteség.	Veszteség- és nyereség-számla.	Nyereség.	
Fizetések	3240 —	Váltókamat	26170 72
10%-os kamatadó	541 59	Jutalék	5088 51
Takarékbetéti kamat	5415 86	Írásdíjak	1215 80
Lakbér	360 —	Különböző bevételek	1736 67
Visszleszámitolási kamat	15137 90		
20%-os leírás	212 23		
Költségek	1427 35		
Adó	258 42		
Tiszta nyeresemény	7618 35		
	34211 70		34211 70

Kelt Sajkásszentivánon, 1907. évi december hó 31-én.

Csonejac Jovan s. k.,
pénztárnok.

Sztevanovity Sztevan s. k.,
elnök.

Paszternacszi Lázár s. k.,
könyvelő.

Jelen mérleg-, veszteség- és nyereség-számla általunk megvizsgáltván, a fő- és mellék-könyvekkel megegyezőnek és helyesnek találtatott.

Felügyelőbizottság:

Besejac Száva s. k.

Berity Száva s. k.

Megvételre kerestetik egy jókarban levő homokfutó kocsi.

Bővebbet a kiadóhivatalban.
3-1

Meghívó

az I. Tovarisevai segély-egylet, mint Szövetkezet, 1908. január hó 16-an tartandó

X. rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

- I. A gyűlés tartamára elnök, jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő választása.
 - II. Az igazgatóság évi jelentése a mérleg, nyer. és veszteségi számla bemutatásával.
 - III. A felügyelő-bizottság évi jelentése.
 - IV. A felmentvény megadása.
 - V. Másodigazgató, pénztárnok és szolgál választása.
 - VI. Egyéb indítványok.
- Bácsóváros, 1908. január 2.

Az igazgatóság.

Eladó

egy teljes **hálószoba-berendezés** és több más butornemű.
— Bővebbet Zomborban **Rákóczi-ut 62. sz. a.**

2-2

7370/kig. 1907.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Körtés községénél üresedésbe jött segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom az állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **február hó 5-éig** nyujtsák be.

Az állás javadalmazása: évi 600 kor. fizetés és a jegyzői oklevéllel vagy érettségi vizsgával bíró ezen állásra megválasztandónak 400 kor. állami fizetés kiegészítés.

Zombor, 1908. január 1-én.

T Á R C Z A Y,
főszolgabíró.

4485/1907.

Pályázati hirdetés.

Dávod községben üresedésbe jött és évi 600 korona fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi február hó 1-ig** nyujtsák be.

Baja, 1908. évi január hó 4-én.

VOJNITS MÁTÉ,
főszolgabíró.

Egy jóforgalmu

női kalapüzlet

szabad kézből eladó.

Stvrteczky Emma.

3-3 Fő-utca (Krizmanits-féle ház.)

81389. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A kisköszeg—bezdáni Dunaszakaszon 1908. évben végrehajtandó és 23830 m³ elsőosztályú és 42780 m³ másodosztályú kő beszerzéséből, szállításából és beépítéséből, valamint 2500 m³ kőnek a víz alól való kikotrásából és újból való beépítéséből, végül 2500 m³ hordalék kikotrásából és elhelyezéséből álló szabályozási munkálatok biztosítása céljából a m. kir. földművelésügyi miniszterium I. emeleti tanácstermében **1908. évi január hó 21-én déli 12 órakor** nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A zombori m. kir. folyammérnöki hivataltól díjtalanul megszerezhető ajánlati minta felhasználásával a fentnevezett munkára vonatkozólag teendő, kellően bélyegzett és e felirattal: „Ajánlat a kisköszeg—bezdáni Dunaszakaszon az 1908. évben teljesítendő szabályozási munkálatokra” ellátott öt peccsével lezárt borítékba helyezett ajánlatok, amelyekhez az ajánlati összeg 5%-nak, illetőleg, ha az ajánlati összeg 250000 K-nál nagyobb, 250000 K-ig 5%-nak és 250000 K-nál felüli összeg után 2%-nak megfelelő bantpénznek készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban valamely állampénztárnál vagy adóhivatalnál a földművelésügyi tárca kezelésébe történő letételt igazoló elismervény is csatolandó, — a jelzett napon déli 11 1/2 óráig a földművelésügyi miniszterium házi pénztáránál (félemelet 29. sz.) nyújtandók be.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

A kötető szerződés tervezete, valamint az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1907. december 26.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Meghívó.

A „Kendergyár részvénytársaság”

V. rendes közgyűlése

1908. évi február hó 1-én d. u. 3^{1/2} órakor Szépligetén a gyár helyiségében fog megtartatni, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyai:

1. A mérleg bemutatása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a felmentvény megadása.
2. A tiszta nyereség felosztása.
3. Egyéb indítványok.
4. Két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása.

A mérleg és jelentés a gyár helyiségében betekintésre ki van függesztve.

Az igazgatóság.

Az Almás-járásai Takarékpénztár Részvénytársaság XXVI-ik évi üzlet-kimutatása 1907-ik évre.

Igazgatósági jelentés. Tisztelt közgyűlés! Részvénytársaságunk 26-ik üzlet-évének eredményét van szerencsénk e jelentésünkkel előterjeszteni s a mérlegben nyereségkép mutatózó 14616 korona 03 fillért ajánljuk következőképp felosztani: 1. 5% tartalékalapnak 705 kor. 80 fill. 2. 5% igazgatósági jutalék 705 kor. 80 fill. 3. 8% választmányi jutalék 1129 kor. 28 fill. 4. 2% felügyelőégi jutalék 282 kor. 32 fill. 5. Jótékony célra 200 kor. 6. Jutalmazásra 500 kor. 7. Tartalékalap gyarapítására 1502 kor. 86 fill. 8. Ingatlan érték leírására 500 kor. 9. Átvitelül a jövő évre 1089 kor. 97 fill. 10. Osztalékul részvényenként 8% = 8000 kor. Összesen 14616 korona 03 fillér.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, miként az 1907-ik évet illetőleg a felügyelő-bizottságnak, úgy nekünk a felmentvényt megadni sziveskedjék. Kelt Bácsalmáson, 1908. évi január hó 1-én. Scherk Gyula s. k., Hoffmann Gáspár s. k., Szommer József s. k., igazgatók.

Felügyelő-bizottsági jelentés. Tisztelt közgyűlés! A kereskedelmi törvény és alapszabályainkban gyökerező kötelességünkben folyólag van szerencsénk jelenteni, hogy az 1907. évi zárszámadásokat, mérleget, eredmény-számlát, leltárt, pénztár, könyvelést s a kezelés minden ágazatát megvizsgáltuk és mindent rendben találtunk. Az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatát is bíráló tárgyává tettük, azt helyesnek találtuk és elfogadtuk: annak elfogadását a tisztelt közgyűlésnek is ajánljuk és a felmentést mind az igazgatóságnak, mind nekünk megadni kérjük. Kelt Bácsalmáson, 1908. évi január hó 5-én. Sterk Nándor s. k., Scherk Zoltán s. k., Wischer József s. k., felügyelő-bizottság.

Vagyon.

MÉRLEG.

Teher.

Pénzkészlet	33394 57	Alaptőke	100000 —
Váltó	507735 —	Betétek	578202 03
Előleg	94020 —	Tartalékalap	44791 34
Jelzálog-kölcsön	40605 —	Fel nem vett osztalék	228 —
Per-előleg	32 99	Különfélék	273 46
Tőke elhelyezés	62000 —	Előre fizetett kamatok	14000 —
Folyó számla	873 30	Egyenleg mint nyereség:	
Ingatlan	13450 —	a) Mult évről áthozat	500.03
		b) Folyó évi	14116.—
			14616 03
	752110 86		752110 86

Meghívó

az Almás-járásai Takarékpénztár Részvénytársaság által 1907. évi február hó 13-án délelőtt 9 órakor Bácsalmáson saját házában tartandó rendes évi közgyűlésre. Tárgyai lesznek: 1. Az igazgatósági, választmányi és felügyelő-bizottsági jelentések tárgyalása. 2. A mult évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg végleges megállapítása és a nyereség felosztása. 3. A felmentvény megadása iránti határozathozatal. 4. Az ügyészi állás be- vagy be nem töltése tekintetében határozathozatal (alapszabály 62. §. 2-ik bekezdés). 5. A választmány 5. a felügyelő-bizottság 3 tagjának és esetleg az ügyésznek megválasztása, kik az alapszabályok 62. és 72. §-ai értelmében kilépésre kerülnek. 6. A közgyűlés jegyzőkönyvének aláírására két részvényes megválasztása.

Azon t. c. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni és jogaikat gyakorolni kívánják, az alapszabályok 54. §-a értelmében tartoznak a közgyűlést megelőző 24 órával részvényeiket és meghatalmazásaikat az igazgatóságnál letenni.

A kereskedelmi törvény 243. §-a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében kitett eredeti vagyon-mérleg, az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentésekkel együtt rendelkezésére áll a t. c. részvényeseknek. Kelt Bácsalmáson, 1908. évi január hó 5-én.

Az igazgatóság.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincsőplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levél cím:

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

*—51